

ZPRÁVA O ČINNOSTI KABINETU REGIONÁLNÍCH DĚJIN PŘI KATEDŘE HISTORIE FF UP V OLMOUCI ZA OBDOBÍ LET 2018–2021

David Papajík

Ve sledovaném období rozvíjel Kabinet regionálních dějin při Katedře historie Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci aktivity z předešlého období a přicházel i s některými novými projekty.

Nejdříve se podíváme na personální zabezpečení Kabinetu, následně se zaměříme na výuku regionálních dějin a projektové a publikační aktivity Kabinetu. V letech 2018–2021 působili v Kabinetu dva kmenoví pracovníci a to prof. PhDr. David Papajík, Ph.D. a doc. PhDr. Michael Viktořík, Ph.D.

Výuku regionálních dějin zabezpečoval stejně jako v minulosti D. Papajík. Předmět regionální dějiny je volitelným, v daném období ho navštěvovalo průměrně 10–12 studentů. Dá se konstatovat, že ti, kteří se na předmět zapsali, měli o problematiku opravdu zájem. V letech 2020–2021 byla výuka zásadním způsobem ztížena pandemií covid-19, proto se část výuky konala formou videokonferencí on-line. Studenti během výuky často diskutovali o otázkách vážících se k aspektům odborné práce související s regionálními dějinami, ač v porovnání s dobou např. před deseti lety poněkud méně intenzivně. Celkově lze hodnotit zájem a zapojení studentů do programu předmětu jako uspokojivé.

Přejdeme k projektové činnosti. Nejvýznamnější projekt, který časově spadl do sledovaného období, byl projekt Dějiny Šternberka (řešen v letech 2017–2021). V čele redakčního a autorského kolektivu tohoto projektu stál D. Papajík. Jeho nejbližšími spolupracovníky byli J. Burešová a M. Viktořík. Mnohaleté bádání nad rozsáhlým korpusem pramenů více než dvacetičlenného autorského kolektivu bylo završeno počátkem roku 2021 odevzdáním rukopisu čítajícího kolem 1 300 normostran zadavateli, městu Šternberk. Kromě toho autoři připravili k rukopisu více než 500 obrazových příloh. Jednalo se po koordinační stránce o velice složitý projekt, téměř všichni autoři odevzdali rozsáhleji a podrobněji zpracované části rukopisu, než bylo původně domluveno. Je třeba ještě doplnit, že se na projektu nepodíleli pouze členové Katedry historie FF UP v Olomouci, ale i badatelé ze Státního okresního archivu v Olomouci, Národního památkového ústavu, územního odborného

pracoviště Olomouc, Archeologického centra Olomouc, Vlastivědného muzea v Olomouci, Masarykovy univerzity v Brně a některých dalších institucí.

Na tuto první fázi, zpracování rukopisu a obrazových příloh, navázala v letech 2021–2022 fáze druhá, příprava rukopisu do tisku. Domnívali jsme se, že se bude jednat o fázi jednodušší. Bohužel se tak nestalo. Vydavatelství vybrané městem k realizaci tisku dokázalo přesvědčit město o takové podobě knihy, která byla pro redakční radu a autorský kolektiv velmi těžce představitelná. Zatímco autoři knihy měli představu, že píší odbornou knihu a že její tištěná podoba bude respektovat danou skutečnost, vybrané vydavatelství se rozhodlo jít cestou kreativity za každou cenu, často i na úkor dodaného textu a obrazových příloh. Nerespektovalo zásadu, že k obsahu musí být zvolena vhodná forma. Autoři museli dokonce proti své vůli a po několikerém odmítnutí dodatečně dopisovat některé pasáže knihy. Bylo jim sděleno, že když tak neučiní, tak si zadavatel najme externí subjekt, který to udělá za ně. Nikoho z autorů a vedení projektu ani ve snu nenapadlo, že může dojít k takto expanzivní politice ze strany vydavatelství a že město Šternberk dá takové politice zelenou. Jsme přesvědčeni, že vydavatelství má být servisní organizací, která se bude snažit plnit přání autorů, ne, aby jim diktovalo, jak má rukopis vypadat. Nikdo z vedení projektu se za celou svou akademickou kariéru s ničím podobným nesetkal. A doufáme, že se již ani nesetká. V každém případě se jedná o poučení do budoucnosti, abychom si tyto záležitosti lépe pohlíželi a ošetřili. Zbytečně mnoho času jsme byli nuceni strávit „bojem“ o podobu tištěné podoby knihy, přičemž jsme byli bohužel tím slabším v celém procesu realizace.

Během sledovaného období se podařilo vydat další svazek Knižnice Locus, jejíž odbornou kvalitu garantuje Kabinet regionálních dějin. Jednalo se konkrétně o svazek 10 (Papajík, D. – Novotný, L.: *Dějiny Hněvotína*. Hněvotín 2018). Předpokládalo se, že svazek 11 Knižnice Locus budou Dějiny Šternberka, ale pro neočekávaný odpor ze strany města Šternberka to nebylo možné. V první polovině roku 2022 je v tisku další svazek Knižnice Locus, původně uvažovaný jako č. 12, po posunu ve věci Dějin Šternberka pak číslo 11 (Papajík, D. – Šmíd, M.: *Dějiny Náměště na Hané*. Náměšť na Hané 2022). Ve fázi přípravy jsou pak další svazky Knižnice Locus.

Členové Kabinetu regionálních dějin se zapojili do několika dalších projektů, které měly silnou vazbu na region. Z nich můžeme připomenout:

- *Interakce, koexistence a sociální komunikace šlechty a měst na Moravě ve středověku* (SGS Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, spoluřešitel D. Papajík),

- *Olomoucká univerzita v moderní době (1827–1853)* (Univerzita Palackého v Olomouci, spoluřešitel M. Viktorík).

Není cílem tohoto textu sumarizovat jednotlivé přednášky, ať již odborné či popularizační, které členové Kabinetu ve sledování době proslovali.

Na závěr stručného pojednání o činnosti Kabinetu regionálních dějin přináším soupis publikační činnosti členů Kabinetu ve vazbě na regionální dějiny za období let 2018–2021 (publikační činnost není řazena abecedně, ale chronologicky podle roku vydání). Jsou připojeny i publikace připravované do tisku v roce 2022.

David Papajík:

- *Zpráva o činnosti Kabinetu regionálních dějin při Katedře historie FF UP v Olomouci za období let 2014–2017*. *Historica Olomucensia*, 54, 2018, s. 347–352.
- *Dějiny Hněvotína*. Hněvotín 2018 (spoluautor Lubomír Novotný, 412 stran, Knihnice Locus č. 10).
- *Vznik města Litovle a jeho vývoj do roku 1411*. In: Litovel. Velké dějiny města. Litovel 2018, s. 104–125.
- *Role biskupa (arcibiskupa) Alberta ze Šternberka při vývoji města Šternberka*. *Historica Olomucensia*, 58, 2020, s. 13–34.
- *Nový pohled na husitské období ve Šternberku*. *Vlastivědný věstník moravský*, 72, 2020, s. 289–303.
- *Poměry ve Šternberku za Václava Berky z Dubé a z Lipého*. Olomoucký archivní sborník, 18, 2020, s. 79–92.
- *Dějiny Šternberka*. Šternberk 2022 (vedoucí autorského kolektivu).
- *Dějiny Náměště na Hané*. Náměšť na Hané 2022 (spoluautor Miroslav Šmíd, Knihnice Locus č. 11, v tisku).

Michael Viktorík:

- *Vojenské posádky na Moravě a v Rakouském Slezsku v 19. století*. *Kultúrne dejiny*, 9, 2018, s. 36–53.
- *Hospodářský vývoj v Litvli*. In: Litovel – velké dějiny města. Olomouc 2018, s. 328–337.
- *Pevnostní Olomouc v 19. století. Stručná historie pevnostní Olomouce v 19. století*. *Documenta Pragensia*, 38, 2019, s. 621–634.
- *Rok 1749 – klíčový rok ve výstavbě olomoucké bastionové pevnosti*. *Vlastivědný věstník moravský*, 71, 2019, s. 297–308.

- *Václav Socha – významná osobnost Litovle (nejen) konce 19. století*. In: *Osobnost a město. Úloha osobnosti v rozvoji měst na Moravě v 19. století a v první polovině 20. století*. Kroměříž 2020, s. 101–112.
- *Bastionové pevnosti českomoravského prostoru v roce 1832*. In: *Lidé a hradby. Bastionové pevnosti a jejich život*. České Budějovice 2020, s. 141–150.
- *Armáda a město v moderních dějinách (nejen) v olomoucké dějepisné práci. Trendy, deficity a přehled klíčových děl*. In: *Voják a město. Město a armáda na Moravě v moderních dějinách (18.–21. století)*. Kroměříž 2021, s. 17–21.
- *Pevnostní město v habsburské monarchii v 19. století v dějepisné práci*. Kulturní dějiny, 12, 2021, s. 61–83.

prof. PhDr. David Papajík, Ph.D.
Katedra historie
Filozofická fakulta
Univerzita Palackého v Olomouci
Na Hradě 5
771 80 Olomouc
Česká republika
e-mail: david.papajik@upol.cz

Katedra historie
Filozofická fakulta
Katolícká univerzita v Ružomberku
Hrabovská cesta 1B
034 01 Ružomberok
Slovenská republika
e-mail: david.papajik@ku.sk